

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО
Факултет “Международна икономика и политика”
Катедра “Международни икономически отношения и бизнес”

Утвърдил:

Проф. д-р Мирослава Раковска
Заместник-ректор по учебната
дейност

ВЪПРОСНИК

за държавен изпит за бакалавърска степен по специалност “Международни икономически отношения” за студентите от IV курс, учебна 2021/2022 г.

I. Теория на международните икономически отношения и международна търговия

1. Основни тенденции в развитието на съвременните международни икономически отношения. Нови тенденции в динамиката и структурата на международната търговия и преките чуждестранни инвестиции.
2. Глобализацията и регионализацията в съвременната световна икономика.
3. Международно движение на капитал. Същност, характеристика и ефекти на преките чуждестранни инвестиции.
4. Международна миграция на трудови ресурси. Теоретични обяснения, видове, мотиви, ефекти от международната трудова миграция.
5. Публично регулиране на международните икономически отношения. Ролята на ООН, ГАТТ/СТО, МВФ, СБ, ОИСР в международните икономически отношения.
6. Меркантилизъм. Теорията на Адам Смит за абсолютните предимства в международната търговия.
7. Класическата теория на Дейвид Рикардо за международната търговия. Определяне на сравнителните предимства и изгодите от участието в международната търговия.
8. Неокласическата теория на Хекшер и Олин за международната търговия. Теорема за изравняване на цените на производствените фактори. Теорема на Столпер и Самуелсон. Парадокс на Леонтиев.
9. Съвременните теории за международната търговия. Теорията на Р. Вернон за жизнения цикъл на продукта. Теория за икономиите от мащаба на производството и вътрешноотрасловата международна търговия. Теория на М.Портър за конкурентните предимства на страните.
10. Международна търговска политика. Видове мита и митническа защита. Нетарифни ограничения в международната търговия. Икономически ефекти от митата и квотите.

Литература:

1. Маринов, В., Международни икономически отношения: теория, система, политика, изд. „Стопанство“, С., 2006
2. Димова, Р., Международни икономически отношения, изд. „Стопанство“, С., 2011
3. Krugman, P., M., Obstfeld, International Economics: Theory and Policy, Pearson Addison Wesley, 2012
4. Carbaugh, R., International Economics, South Western Thomson Learning, 2011
5. Стойков, Д., Теория на международната търговия, изд. „Отворено общ-во“, С., 1995
6. Сотирова, Е., В. Иванова, Световна икономика, изд. „Тракия-М“, С., 2009
7. Husted, S., M., Melvin, International Economics, Prentice Hall, 2012
8. Salvatore, D., International Economics, PDF Books Planet, 2013

II. Европейска икономика

1. Институционална система на Европейския съюз.
2. Наднационални и национални компетенции при реализирането на политиките на ЕС.
3. Митнически съюз и Митническа политика на ЕС.
4. Политика на защита на конкуренцията в ЕС.
5. Политика на насърчаване на предприемачеството в ЕС
6. Бюджетна политика на Европейския съюз.
7. Кохезионна политика на европейския съюз
8. Обща селскостопанска политика на ЕС
9. Политика на ЕС за разширяване
10. Еврозона и парична политика на Европейската централна банка

Литература:

1. Бонева, С., Европейска икономическа интеграция: бюджет и бюджетна политика на ЕС, Университетско Издателство „Стопанство“, УНСС, 2012.
2. Хаджиниколов, Д., Европейска икономика, Издателски комплекс на УНСС, 2016.

III. Международен бизнес и маркетинг

1. Същност на международния бизнес и класификация на външноикономическите операции. Международна сделка за покупко-продажба.
2. Класически ВТС: икономически, технологични и управленски аспекти.
3. Трансфер на знания и опит. Същност и обхват на трансфера на технологии. Лицензионно съглашение. Същност и видове договори за франчайзинг. Основни условия в договора за франчайзинг.
4. Промишлено коопериране и прехвърляне на дейност /outsourcing/. Икономически и управленски аспекти на сделката за промишлено коопериране. Съвременни методи за оценката на целесъобразност на сделките за промишлено коопериране. Прехвърляне на дейности - алтернатива на преките задгранични инвестиции. Предпоставки и рискове при прехвърлянето на дейности. Форми и направления на прехвърлянето на дейности.
5. Инженерингова дейност. Инженеринговият процес като обект на управление. Видове инженеринг. Технология на подготовката и провеждането на търга. Икономически и управленски аспекти на договорите за инженерингови услуги.
6. Публично-частно партньорство: основни характеристики, основни форми, икономическа целесъобразност.

7. Стратегически съюзи и стратегически партньорства: цели, характеристики, сходства и различия. Механизми на стратегическите съюзи и партньорства.
8. Международен маркетинг – основни характеристики.
9. Стратегии в международния маркетинг.
10. Поведение на потребителя и международен маркетинг. Културният фактор и поведението на потребителя. Модели за поведение на потребителите. Сегментиране на международните пазари.
11. Международен маркетингов микс.

Литература:

1. Боева Б., Василева А., *Международен маркетинг*, УИ „Стопанство”, София, 2010
2. Боева Б., Василева А., *Публично-частно партньорство: икономика, управление, перспективи*, УИ „Стопанство”, София, 2009
3. Василева А., *Междуднароден бизнес*, УИ „Стопанство”, София, 2011
4. Каракашева Л., *Междуднароден бизнес: Част I*, Призма, София, 2009
5. Каракашева Л., *Междуднароден бизнес: Част II*, Призма, София, 2011
6. Каракашева Л., *Междуднароден маркетинг*, Призма, София, 2012
7. Каракашева Л., *Междуднародни инвестиционни проекти*, Призма, София, 2011
8. Ball D., Geringer M., Minor M., Mcnett J., *International Business: The Challenge of Global Competition*, 13th ed., McGraw-Hill Higher Education, 2012
9. Czinkota M., Ronkainen I., *Principles of International Marketing*, 10th ed., South-Western College Publishing, 2012
10. Daniels J., Radebaugh L., Sullivan D., *International Business: Environments and Operations*, 14th ed., Pearson Education, 2012
11. Hill C., *International Business: Competing in the Global Marketplace*, 9th ed., McGraw-Hill Higher Education, 2012
12. Rugman A., Collinson S., *International Business*, 6th ed., Pearson Education, 2012
13. Shippey K., *International Contracts: Drafting the International Sales Contract*, 3rd ed., World Trade Press, 2009

IV. Международен мениджмънт и ВИО на България

1. Стратегическо управление в международния бизнес.
2. Културен фактор и международен мениджмънт. Теория на културните различия
3. Управление на човешките ресурси в международния бизнес.
4. Сливания и придобивания: същност, типологизация и регуляция, структуриране на сделките и синергийни ефекти, глобализационни аспекти.
5. Задгранични инвестиционни решения и международно капиталово бюджетиране
6. Основни тенденции и проблеми в развитието на външноикономическата дейност на България.
7. Особености и проблеми при регулирането на външноикономическата дейност на България.

Литература:

1. Боева, Б., Международен мениджмънт, Стопанство, София, 2004
2. Лозанов, О., Външноикономически отношения на Република България, Авангард прима, София, 2009

3. Цанов, Цв., Международни слиивания и придобивания – управленски и икономически аспекти. Научни трудове, Том 1/2006, С.: УИ „Стопанство”, 2006.
4. Deresky, H., International Management. Managing Across Borders and Cultures, 6e, Prentice Hall, 2009
5. Hitt, M., R.D.Ireland, R.E.Hoskisson, Strategic Management, Competitiveness and Globalization, 8e, Thomson, South-Western, 2008
6. Lassere, Ph. Global Strategic Management, Palgrave MacMillan, 2009
7. Luthan, F., J. Doh, International Management: Culture, Strategy and Behaviour, 7e, McGraw Hill/Irwin, 2009
8. Madura, J., Fox R. International Financial Management, 2nd edition, South-Western Cengage Learning, 2011
9. Rigsbee Ed, Developing Strategic Alliances, Crisp Publ, Menlo Park, 2000

V. Международни пазари и цени

1. Конюнктурата и маркетингът – общи черти и различия на понятията и изучаването на пазарите.
2. Особености на международните пазари като обект на изучаване. Характеристика на пазарния механизъм като саморегулираща се система, движена от пазарната конкуренция.
3. Видове пазарни структури според конкуренцията и съотношението “търсене-предлагане”. Пазарни и ценови особености на различните типове пазарни структури.
4. Видове дисбаланси в световната икономика: икономически цикли, структурни кризи, аграрни кризи, специфични кризи. Характеристика и особености на дисбалансите в световното възпроизвъдство при цикличните и структурните диспропорции.
5. Влиянието на нецикличните фактори с трайно действие върху международните пазари.
6. Система от показатели за изучаване на общостопанска конюнктура; показатели за изучаване на пазарната конюнктура и показатели за оценка дейността на фирмите на база на международните фирмени класации.
7. Еднство и различие между пазарна, фирмена и договорна цена.
8. Ценовите категории международна и външнотърговска цена – общото и различното между тях; критерии за избор на представителна международна цена.
9. Видове ценова информация за международните пазари; публикуеми и непубликуеми цени. Характерни черти и особености на ценообразуването на международни организирани пазари.
10. Ценови съотношения на международните пазари: определяне на относителни цени според три типа условия на търговия; ценови сравнения по страни (comparative price levels) на базата на паритета на покупателната сила (PPP).

Литература:

1. Учебна програма по дисциплината “Конюнктура и прогнозиране на международните пазари” и за спецкурса по “Цени и ценообразуване на международните пазари”;
2. Петков, В., Видове цени и тяхното приложение на международните стокови пазари, ГорекоПрес, София, 2014;

3. The Economist, ‘Guide to economic indicators: Making Sense of Economics’, 2010, seventh edition;
4. Constable, S., R. E. Wright, 2011, ‘The WSJ Guide to the 50 Economic Indicators That Really Matter: From Big Macs to ‘Zombie Banks’, the Indicators Smart Investors Watch to Beat the Market’, HarperCollins;
5. The Economist, ‘Return of the Mac’, June 8-th, 2012;
6. Rickards, J., 2011, ‘Currency Wars: The Making of the Next Global Crisis’, Penguin Group;
7. Erten, B., J. A. Ocampo, ‘Super-cycles of commodity prices since the mid-nineteenth century’, DESA Working Paper No. 110, February, 2012;
8. John Authers, Market Forces, FT Weekend, p.1-2, May 22/23 2010;
9. Global economy: In a tight spot, Analysis, Financial Times, April 7-th, 2011.

VI. Международни финанси

1. Валутен пазар и валутен курс. Детерминанти на валутния курс. Влияние на валутнокурсовите промени върху икономическите процеси в съвременния свят. Валутнокурсови режими в света.
2. Платежен баланс. Структура, принципи за съставяне и регулиране. Видове салда и икономическа интерпретация.
3. Международна парична и финансова система. Основни елементи и етапи в развитието.
4. Глобални финансови организации. МВФ и Световната банка – функции и съвременни проблеми.
5. Регионални финансови организации. ЕИБ и ЕБВР.
6. Европейски паричен съюз. Оптимална парична зона. Преход от Европейска Валутна Система /ЕВС/ към Европейски Паричен Съюз /ЕПС/. Основни принципи и съвременни проблеми на ЕПС.
7. Средства и форми на международни плащания: същност, видове и приложение.
8. Краткосрочно, средносрочно и дългосрочно финансиране на международната търговия

Литература:

1. Статева, Й., Международна финансова архитектура – еволюция и съвременност, Издателски комплекс – УНСС, София, 2014.
2. Стоименов М., Тодорова В., Финанси на международната търговия, Трето преработено издание, Изд, Тракия-М, София, 2018.
3. Статева, Й., Александрова, Св., Кирова, С., Димитров, Н., Дълговата криза в Европейския паричен съюз и ефекти за България, Издателски комплекс – УНСС, София, 2013.
4. Michael Melvin and Stefan C. Norrbom, International Money and Finance, Elsevier Inc, USA, 2013.
5. Baker, H. and Riddick, L., International Finance, Oxford University Press, UK, 2013.
6. Материали на МВФ, www.imf.org
7. Материали на Световната банка, www.worldbank.org
8. Материали на БМР, www.bis.org
9. Статии във в-к „The Financial Times”, www.ft.com
10. Статии във в-к “The Wall Street Journal”, www.wsj.com

11. Статии в списание “The Economist”, www.economist.com
12. Материали на БНБ, www.bnbg.com
13. Cowdell P., Derek Hyde, International Trade Finance, 8th Edition, School of Finance, 2008.
14. The Geneva Convention 1930, Uniform Law on Bills of Exchange, Promissory Notes and Cheques.
15. ICC Uniform Customs and Practice for Documentary Credits, UCP 500.
16. ICC Uniform Rules for Collections, URC 522.
17. ICC Uniform Rules for Bank-to-Bank Reimbursements under Documentary Credits, UR 525.
18. Unidroit Convention on International Factoring, 1988, Unidroit

Катедра “МИО и бизнес”

гр. София